

ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ЗАВДАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛАСНИМИ ВІЙСЬКОВИМИ АДМІНІСТРАЦІЯМИ УКРАЇНИ РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Володимир Васильович ЮР'ЄВ,

*здобувач Науково-дослідного
інституту публічного права*

Цілеспрямованість забезпечення військовими державними адміністраціями правового режиму воєнного стану говорить про наявність чітких завдань-орієнтирів даної діяльності, які тісно пов'язано із завданнями воєнного стану в цілому. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» не виділяє цілі правового режиму в окремі положення. Якщо виходити із запропонованого в Законі визначення, то до переліку останніх відноситься: відвернення загрози, відсіч збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності [1]. Більшу увагу цілям воєнного стану було приділено в старому, не чинному на сьогоднішній день Законі України «Про правовий режим воєнного стану» де вказується, що метою введення цього особливого правового режиму є створення умов для здійснення органами державної влади, військовим командуванням, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями наданих їм повноважень у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності [1].

Глибший аналіз проблема цілей воєнного стану отримала в науковій літературі. Наприклад в юридичній енциклопедії за загальною редакцією Ю.С. Шемшученко вказано, що завданнями воєнного стану є: створення умов для забезпечення функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування, об'єднань громадян і громадських організацій, військового командування; здійснення заходів щодо локалізації та нейтралізації загрози національній безпеці країни, захист її національних інтересів; забезпечення обороноздатності країни, прав і свобод людини та громадянина в умовах особливого періоду [2, с.502]. О.С. Юнін в аспекті дослідження особливостей надання поліцейських послуг в умовах воєнного стану дійшов висновку, що до головних цілей правового режиму відноситься: відсіч збройної агресії; забезпечення територіальної цілісності та роботи органів державної влади в Україні; протидія диверсійним групам ворога (які є професійними військовими); фіксація воєнних злочинів; розмінування території; проведення спеціальних вибухотехнічних робіт за фактами скоєння вибухів; евакуація населення і доставлення гуманітарної допомоги; запобігання фактам мародерства; протидія і таке інше [3, с.98-99].

О.В. Когут завданнями воєнного стану визначив: відвернення загрози, відсіч збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності [4, с.1173]. С.О. Кириченко, М.М. Лобко, В.М. Семенченко вказують про

те, що правовий режим воєнного стану вводиться для виконання таких цілей: 1) надання особливих повноважень органам виконавчої влади, військовому командуванню, органам місцевого самоврядування порівняно з повноваженнями, встановленими їм законодавством для мирного часу; 2) створення необхідних умов для здійснення цих особливих повноважень; 3) концентрації всіх необхідних ресурсів для забезпечення оборони держави; 4) відвернення загрози або відсічі збройній агресії проти України тощо [5, с.10].

Відсутність належного законодавчого підходу до визначення завдань воєнного стану суттєво ускладнює наукове опрацювання даного питання, внаслідок чого вчені в якості цілей правового режиму трактують засоби його реалізації. Це негативно впливає на суміжні питання, зокрема, на встановлення завдань забезпечення вказаного стану відповідними суб'єктами публічного управління. Тож, з огляду на зазначене вище, загальними завданнями правового режиму воєнного стану є наступні: 1) відсіч та протидія збройній (військовій) агресії щодо України чи загрози її вчинення; 2) збереження державної незалежності, безпеки, суверенітету та територіальної цілісності України; 3) організацію функціонування всіх інституцій влади, органів правопорядку та правосуддя, надання публічних послуг населенню в особливих умовах; 4) підтримання належного рівня правопорядку та публічної безпеки в межах території де введено правовий режим воєнного стану; 5) виявлення та припинення діяльності диверсійно-розвідувальних груп агресора, а також протиправних дій фізичних осіб в інтересах агресора, проти України та населення нашої держави.

Отже, забезпечення обласними військовими адміністраціями та адміністраціями іншого рівня воєнного стану включає в себе як цілі правового режиму, так і ряд власних, специфічних, завдань. Таким чином, завдання забезпечення військовими адміністраціями правового режиму включають в себе: 1) сприяння реалізації ключових завдань правового режиму воєнного стану; 2) створення умов ефективної та безперешкодної діяльності військового командування та інших суб'єктів державної влади з реалізації заходів правового режиму воєнного стану, а також законного обмеження прав і свобод людини, громадянина в умовах дії досліджуваного режиму; 3) ресурсне забезпечення процесів реалізації заходів воєнного стану та діяльності уповноважених суб'єктів.

Список використаних джерел:

1. Про правовий режим воєнного стану: закон від 12.05.2015 №389-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. №28. Ст.250..
2. Юридична енциклопедія: В 6 т. Т. 1: А-Г. Редкол: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. Київ: Укр. енцикл., 1998. С. 502.
3. Юнін О.С. Особливості надання поліцейських послуг в умовах воєнного стану. Наукові записки. 2023. Випуск 14. С.95-100..
4. Когут О.В. До питання про правовий режим воєнного стану. "Baltija Publishing". URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/237/6365/13401-1>.
5. Кириченко С.О., Лобко М.М., Семененко В.М. Щодо питання правового режиму воєнного стану і стану війни. Наука і оборона. 2019. №2. С.9-16.